

Kansalliset ravitsemussuositukset ja suomalainen ruokapolitiikka

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan sidosryhmäseminaari
– kohtia uusia ruokasuosituksia 2.12.2025

Johanna Mäkelä

Kasvatustieteellinen tiedekunta

Suomalaisen nelihenkisen perheen vuoden ruoat n. vuonna 1953

Suomalaisen nelihenkisen perheen viikon ruoat vuonna 2011

Modernissa elämässä ei ole muuta vaihtoehtoa kuin tehdä valintoja

Ruoassa on kaikkea kaikille

Elintarvikeketju – ruokaketju – ruokajärjestelmä

Ravitsemuksesta ruokaan, valistuksesta politiikkaan

Valtion ravitsemusneuvottelukunta

- Kansanravitsemuskomitea 1936 ja sen mietintö 1940
- Valtion ravitsemustoimikunta 1954 maatalousministeriön alaiseksi pysyväksi toimikunnaksi, 1970 alkaen VRN
- Ruokavaliomalli 1977
- Kolme komiteamietintöä 1980-luvulla (1981, 1987 ja 1989)
- Komiteamietintöjen sävyerot: ne ovat eläneet ja elävät ajassa
- Neuvottelukunnan jäsenrakenteen muutokset vuosikymmenien aikana

Valtioneuvoston ruokapoliittiset selonteot 2010 ja 2017

Ruoka ja maatalous

Ruokaturva

Politiikka

[Ruokapolitiikka](#)

Maatalouspolitiikka

EU:n yhteinen
maatalouspolitiikka 2023 -
2027

Parlamentaarinen maatalouden
tulos- ja kehitysnäkymien
arviointiryhmä

Kansallinen
maatalouspolitiikan valmistelu

Maataloustuet

Maataloustukien merkitys

Markkinajärjestelyt

Päätöksenteko EU:ssa

EU-asioiden kansallinen
valmistelu

Kestävä ja kannattava
ruokajärjestelmä

Lainsäädäntö

Tuet ja avustukset

Ruokapolitiikka

Ruokapolitiikka luo edellytyksiä kotimaisen alkutuotannon kilpailukyvyille ja monipuolisuudelle, elintarvikkeiden turvallisuudelle, huoltovarmuuden turvaamiselle sekä kotimaassa toimivalle elintarviketeollisuudelle. Lisäksi se auttaa edistämään yhteiskunnan hyvinvointia, vahvistaa alueellista ja paikallista elinvoimaa sekä kannustaa elintarvikealan yrityksiä uudistumaan ja kehittämään toimintaansa. Ruokapolitiikalla tähdätään vastuulliseen ja kestäväan ruuantuotantoon ja -kulutukseen sekä taloudellista ja yhteiskunnallista hyvinvointia tuottavaan ruokajärjestelmään. Yhteisen ruokapolitiikan avulla tuetaan ruokakansalaisuuden kehittymistä.

Kotimaisen ruuantuotannon kilpailukykyä, vastuullisuutta, markkina- ja kuluttajalähtöisyyttä ja riittävyyttä huoltovarmuuden näkökulmasta on arvioitu helmikuussa 2017 eduskunnalle annetussa [ruokapoliittisessa selonteossa](#).

Lue lisää vastuullisen ruokaketjun kehittämisestä [täältä](#).

Lisätietoja

Anna-Leena Miettinen, maatalousneuvos

maa- ja metsätalousministeriö, Ruokaosasto, Markkinayksikkö

[0295162409](tel:0295162409)

etunimi.sukunimi@gov.fi

<https://mmm.fi/ruoka-ja-maatalous/politiikka/ruokapolitiikka>

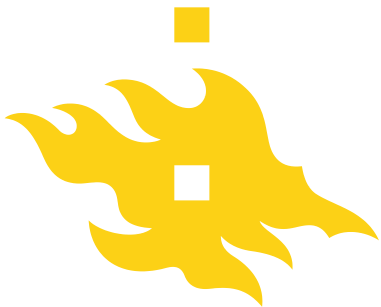
Valtioneuvoston ruokapoliittinen selonteko 2010

- Vuoden 2010 keskustelua edelsi kansallinen ruokastrategia, jonka vuorineuvos Simo Palokankaan johtama ryhmä valmisti vuoden 2009 syksyllä pääministeri Matti Vanhasen toimeksiannosta, sekä maa- ja metsätalousministeriön tämän taustatyön pohjalta valmisteleva esitys valtioneuvoston selonteoksi ruokapolitiikasta
- Selonteossa otettiin kantaa moniin tuolloin ajankohtaisiin teemoihin, erityisesti suomalaisen ruoantuotannon kilpailukykyyn ja sen edistämiseen, kuluttajalähtöisyyteen, innovaatioihin, ympäristökysymyksiin, terveellisyyteen ja turvallisuuteen, maatalouspolitiikkaan sekä ruokaturvaan ja huoltovarmuuteen
- Ensimmäinen selonteko toi suomalaiseen politiikkaan uuden horisontaalisen politiikanalan eli ruokapolitiikan

Valtioneuvoston ruokapoliittinen selonteko 2017

- Vuonna 2015 aloittanut Juha Sipilän hallitus puolestaan lupasi ohjelmassaan parantaa suomalaisen elintarvikesektorin kannattavuutta ja alkoi samana vuonna valmistella uutta ruokapoliittista selontekoa
- Monivaiheisessa prosessissa teetettiin useita erilaisia tutkimuksia ja selvityksiä, järjestettiin työpajoja ja seminaareja sekä julkaistiin lausuntokierroksen jälkeen lopullinen selonteko *Ruoka2030. Suomi – ruokaa meille ja maailmalle*
- Edellisen selonteon tapaan nytkin otettiin kantaa monenlaisiin aihealueisiin alkutuotannosta, yritystoiminnasta ja kilpailukyvyistä tutkimukseen ja osaamiseen, ruokakulttuuriin, kansanterveyteen, ruokaturvaan ja huoltovarmuuteen
- Selonteon toimeenpano-ohjelmassa julkaistiin lisää raportteja ja suunnitelmia, kuten laajaa julkisuutta saanut Reijo Karhisen (2019) selvitys maatalouden kannattavuuden parantamisesta

Ruokapolitiikan neuvottelukunta 2016–2019

- Neuvottelukunnan tehtävänä on kehittää ja koordinoida ruokaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista sekä edistää ruokapoliittista yhteistyötä ruokaketjun toimijoiden kesken.
- Maa ja metsätalousministeriön ruokapoliittinen visio on, että *”Vuonna 2030 suomalaiset kuluttajat syövät maukasta, terveellistä, kestävästi tuotettua ja turvallista ruokaa. Kuluttajilla on kyky tehdä tietoisia valintoja. Kysyntään vastaa läpinäkyvä, osaava, joustava sekä kansainvälisesti kilpailukykyinen ruoka- ja palvelujärjestelmä. Alan kasvua ja kehitystä tukee hyvin koordinoitu korkean tason tutkimus- ja kehitystyö.”*
- Ruokapolitiikan keskeiset haasteet liittyvät alkutuotannon kannattavuuden turvaamiseen, elintarviketeollisuuden kilpailukyvyn parantamiseen sekä viennin kasvattamiseen ja korkean elintarviketurvallisuuden tason ylläpitämiseen. Ruuan kulutukseen liittyvinä haasteina ovat ruokavalion ja -tottumusten kansanterveydelliset vaikutukset.

Yhteinen ruokapöytä – keskustelufoorumi 2019–2023

- Yhteinen ruokapöytä -keskustelufoorumin työskentelyn tavoitteena on nostaa suomalaisen ruuan ja ruokakulttuurin arvostusta ja kirkastaa suomalaisen ruuan brändiä niin kotimaassa kuin ulkomaillakin sekä edistää koko ketjun yhteistä etua.
- Keskustelufoorumi haluaa tunnistaa nykyisen ruokajärjestelmän kipukohdat ja linjata sen tasapainoisemmasta toiminnasta, niin että sen osapuolet voivat pärjätä ja menestyä yhdessä. Yhteisen ruokapöydän jäsenistöön on koottu ruokaketjun käytännön osaamista, vahvaa talousosaamista, tulevaisuuden lukutaitoa sekä kokemusta brändinrakennuksesta. <https://mmm.fi/yhteinen-ruokapoyta>
- Suomalaisen ruokajärjestelmän visio 2040 (2022)

Kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä 2023–2027

- Suomalaisen ruuantuotannon pitkän aikavälin strategia ja elintarvikevientä lisäävä ruoka-alan kasvuohjelma kuuluvat hallitusohjelman mukaiseen Kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä -kokonaisuuteen. Strategiatyössä luodaan visio siitä, millainen ruokajärjestelmä Suomessa on vuonna 2040, mitä toimenpiteitä sen saavuttamiseksi tarvitaan ja millaisiin muutoksiin on syytä varautua. Hallitus on sitoutunut suomalaisen ruokajärjestelmän kestävyysparantamiseen ja ruokaviennin kaksinkertaistamiseen vuoteen 2031 mennessä. <https://mmm.fi/kestava-ja-kannattava-ruokajarjestelma>

**Ja ruokahan on
tainnut aina olla
politiikkaa**

Kiitos!

SUOMEN KANSALLISRUOKA
ON RUISLEIPÄ

Esityksessä hyödynnetyt lähteet

- Mäkelä, Johanna (1996b). "Kyllähän sitä aina yrittää syödä enemmän salaattia." Ravitsemussuositukset ja pääkaupunkilaisnaisten näkemykset terveellisestä syömisestä. Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti (33)1, 17–23.
- Mäkelä, Johanna & Niva, Mari (2020). Ruoan puhtaus, syötävyys ja identiteetti. Teoksessa/In Donner, Julia, Johansson, Hanna & Lilja, Emma (toim./ed.). Ikkunalla. Näkymiä sukupuoleen, tilaan ja aikaan. Kirsi Saarikankaan juhlaKirja. Taidehistoriallisia tutkimuksia 51. Helsinki: Taidehistorian Seura. 106–123.
- MMM:n verkkosivut <https://mmm.fi/>
- Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta 2010
https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/selonteko/Documents/vns_6+2010.pdf
- Valtioneuvoston selonteko ruokapolitiikasta 2017
https://www.eduskunta.fi/fi/vaski/julkaisumetatieto/documents/vns_2+2017.pdf